

BIULETYN

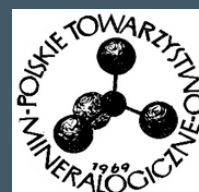
Mineralogia, petrologia i geochemia w Polsce

Skąd pomysł na biuletyn?

Koleżanki i Koledzy,

Przekazujemy w Wasze ręce pierwszy numer Biuletynu „Mineralogia, petrologia i geochemia w Polsce”. Pomysł na tego rodzaju publikację powstał w efekcie wspólnej inicjatywy Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego (PTMin) oraz Komitetu Nauk Mineralogicznych Polskiej Akademii Nauk (KNM PAN). Celem publikacji jest przekazywanie najistotniejszych informacji na temat tego, co dzieje się w środowisku związanym z mineralogią, petrologią i geochemią. W Biuletynie prezentowane będą bieżące wydarzenia, w które zaangażowani są przedstawiciele PTMin oraz KNM PAN, informacje na temat najnowszych osiągnięć naukowych polskich badaczy, reprezentujących nauki mineralogiczne oraz inne ważne dla całego naszego grona sprawy. Mamy nadzieję, że Biuletyn zostanie dobrze przyjęty przez całą społeczność i zachęcimy Was do zaangażowania się w tworzenie jego kolejnych numerów, poprzez nadsyłanie informacji o ważnych odkryciach na polu mineralogii, petrologii i geochemii, a także związanych z nimi ciekawostek.

Milej lektury,
Zespół redakcyjny Biuletynu



W numerze:

Co nowego w PTMin i KNM
STRONA 02

Członkowie honorowi PTMin
STRONA 02

Laureaci nagród PTMin
STRONA 02

Nagrody Wydziału III PAN
STRONA 03

Medal im. Morozewicza
STRONA 04

Informacje ze świata
STRONA 04

Nadchodzące wydarzenia,
dołącz do PTMin, kontakt
STRONA 05

Co nowego w PTMin i KNM PAN?

Rozpoczynamy od krótkiej prezentacji osób pełniących najważniejsze funkcje w obu organizacjach naukowych naszego środowiska. Od jesieni ubiegłego roku Komitet Nauk Mineralogicznych (<http://www.komin.pan.pl/>) spotyka się w nowym dwunastoosobowym gronie. Są to wybrani w drodze głosowania, reprezentanci ośrodków naukowych, w których prowadzone są badania mineralogiczno-petrologiczno-geochemiczne. Pracami zespołu kieruje prezydium, w skład którego wchodzi: przewodniczący - prof. dr hab. Janusz Janeczek (Uniwersytet Śląski), zastępca przewodniczącego - dr hab. Anna Pietranik, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski), sekretarz - dr hab. inż. Monika A. Kusiak, prof. PAN (IGF PAN) oraz członek prezydium – prof. dr hab. inż. Marek Michalik (Uniwersytet Jagielloński).

W efekcie walnego zgromadzenia sprawozdawczo-wyborczego Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego (<http://www.ptmin.pl>), wybrany został nowy Zarząd w składzie: prezes - dr hab. Jakub Kierczak, prof. UWr. (Uniwersytet Wrocławski), wiceprezisi: prof. dr hab. inż. Tomasz Bajda (Akademia Górniczo-Hutnicza) oraz prof. dr hab. Bogusław Bagiński (Uniwersytet Warszawski), sekretarze: dr inż. Agnieszka Klimek (Akademia Górniczo-Hutnicza) oraz dr Anna Potysz (Uniwersytet Wrocławski), skarbnik – dr Krzysztof Szopa (Uniwersytet Śląski), bibliotekarz - dr hab. inż. Grzegorz Rzepa, prof. AGH (Akademia Górniczo-Hutnicza), członkowie zarządu: prof. dr hab. inż. Wojciech Franus (Politechnika Lubelska), dr hab. Anna Pietranik, prof. UWr (Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Michał Skiba prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński), dr hab. Marek Szczerba, prof. ING PAN (Polska Akademia Nauk).

Członkowie honorowi PTMin

To wcale nie jest takie proste aby zostać członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego. Zgodnie ze statutem PTMin na członka honorowego Towarzystwa można powołać osobę, która wniosła wybitny wkład w dziedzinie nauk mineralogicznych i pokrewnych oraz wyświadczyła szczególne zasługi dla Towarzystwa. Wniosek o przyznanie godności członka honorowego, musi zostać podpisany przez co najmniej 25 członków zwyczajnych PTMin a następnie przegłosowany na walnym zgromadzeniu. Decyzją tegoż zgromadzenia w 2020 roku w poczet członków honorowych Towarzystwa zostali powołani trzej badacze.

Profesor Victor A. Drits (Rosyjska Akademia Nauk), Profesor Peter Komadel (Słowacka Akademia Nauk) oraz Profesor Piotr Wyszomirski (AGH Kraków, PWSZ w Tarnowie). Gratulacje!

Nagrody PTMin za najlepsze prace dyplomowe z dziedziny mineralogii, petrologii i geochemii

Jak co roku Polskie Towarzystwo Mineralogiczne przyznało nagrody za najlepsze prace dyplomowe z dziedziny mineralogii, petrologii i geochemii. Laureatami konkursu w roku 2020 zostali:

mgr inż. Maciej Jaranowski (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie). Tytuł pracy "Dystrybucja pierwiastków ziem rzadkich w strukturze fluorapatytu na wybranych przykładach naturalnych kryształów".

Promotorzy: dr hab. Bartosz Budzyń, prof. ING PAN, dr hab. inż. Grzegorz Rzepa, prof. AGH

mgr inż. Anna Szreter (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie). Tytuł pracy "Dehydroksylacja, rehydroksylacja i wymiana izotopowa w strukturach smektytów w obrazie spektroskopii w podczerwieni".

Promotorzy: dr hab. Arkadiusz Derkowski, prof. ING PAN, prof. dr hab. inż. Tomasz Bajda

dr Rafał Juroszek (Uniwersytet Śląski). Tytuł pracy "Vein minerals from pyrometamorphic rocks of the Hatrurim Complex". Promotorzy: dr hab. Irina Gałuskina, prof. UŚ, dr Biljana Krüger (Uniwersytet w Innsbrucku).



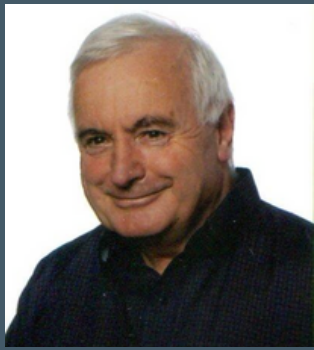
Prof. dr hab. Janusz Janeczek,
przewodniczący KNM PAN



dr hab. Jakub Kierczak,
prezes PTMin



Prof. dr hab. Bogusław Bagiński
(Uniwersytet Warszawski)

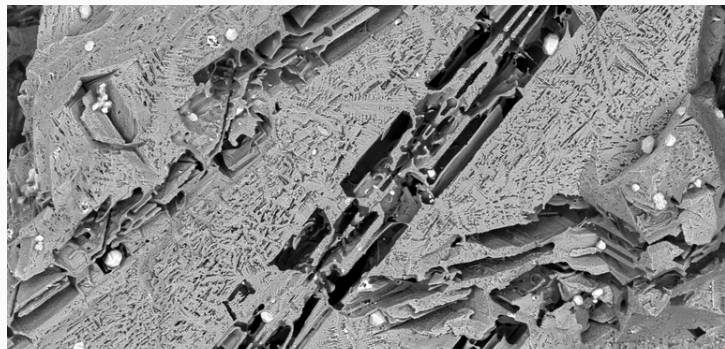


Prof. Raymond Macdonald
(Uniwersytet Warszawski)

Prowadzone przez zespół naukowców pod kierunkiem profesorów Bogusława Bagińskiego i Raya Macdonalda na Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego badania przemian minerałów szeregu czewkitit-perrieryt (CGM) wywołane przez oddziaływanie nań fluidów hydrotermalnych o zróżnicowanym składzie chemicznym, umożliwiły odtworzenie głównych sekwencji tych przeobrażeń zachodzących w przyrodzie. Różne produkty przemian wiązały się z różnicami w składzie chemicznym fluidów, głównie proporcjami takich ligandów jak OH⁻, węglany, siarczany, F⁻, Cl a także zróżnicowaniem ich temperatury oraz lotnością tlenu. Różne sekwencje produktów przemian powodują zróżnicowane wzorce zachowań REE, HFSE oraz aktynowców. Główną korzyścią płynącą z tych badań jest pełniejsze zrozumienie mechanizmów dystrybucji pierwiastków ziem rzadkich oraz aktynowców w skorupie ziemskiej, mając na uwadze ich krytyczną rolę w światowej gospodarce.

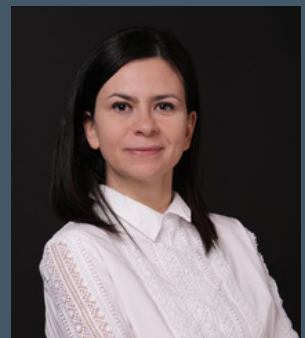
Nagroda im. Ignacego Domeyki

Nagrodę Naukową im. Ignacego Domeyki przyznawaną co dwa lata przez Wydział III PAN za osiągnięcia z zakresu geologii i mineralogii otrzymała dr Anna Potysz z Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Tytuł osiągnięcia, za które przyznana została nagroda to: "Określenie wpływu czynników chemicznych i biotycznych na biowietrzenie pomiedziowych odpadów hutniczych: mobilność pierwiastków metalicznych i rozpuszczanie faz mineralnych będących ich nośnikami".

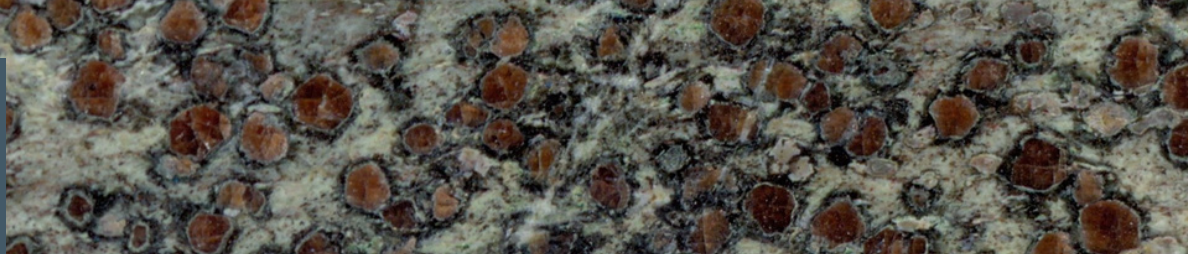


Ślady po rozpuszczonych oliwinach w żużlu hutniczym

Eksperymentalne badania przeprowadzone w ramach osiągnięcia dostarczyły szeregu nowych obserwacji i wniosków dotyczących stabilności geochemicznej odpadów hutniczych. Zidentyfikowano szerokie spektrum czynników chemicznych oraz biologicznych wpływających na uwalnianie pierwiastków metalicznych oraz rozpuszczanie faz mineralnych będących ich nośnikami. Znajomość niniejszych procesów ma fundamentalne znaczenie dla przewidywania ryzyka środowiskowego związanego z deponowaniem żużli na hałdach odpadów oraz dla rozwoju technik bio-remediacyjnych (naprawczych) na terenach skażonych, a także dla oceny możliwości wykorzystania odpadów hutniczych jako surowców wtórnych do odzysku metali.



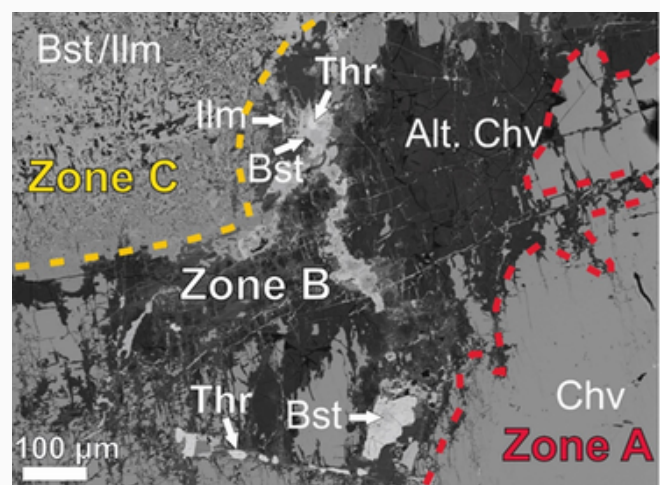
dr Anna Potysz
Uniwersytet Wrocławski



Nagrody Wydziału III Polskiej Akademii Nauk

Nagroda im. Stanisława Staszica

Członek Komitetu Nauk Mineralogicznych prof. dr hab. Bogusław Bagiński otrzymał wraz z prof. Raymondem Macdonaldem (Uniwersytet Warszawski) prestiżową Nagrodę Naukową im. Stanisława Staszica za cykl publikacji dotyczących „przemian minerałów szeregu czewkitit-perrieryt (CGM), wywołanych przez oddziaływanie nań fluidów hydrotermalnych o zróżnicowanym składzie chemicznym”. Nagroda im. Stanisława Staszica przyznawana jest co dwa lata przez Sesję Plenarną Wydziału III PAN za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie Nauk o Ziemi przyczyniające się do wzrostu znaczenia nauki polskiej na arenie międzynarodowej.



Złożoność przemiany hydrotermalnej czewkititu



Medal im. Józefa Morozewicza PTMin

Medal Polskiego Towarzystwa Mineralogicznego przyznawany jest za szczególne zasługi poniesione na rzecz rozwoju nauk mineralogicznych. Medalowi patronuje Józef Morozewicz (1865-1941), wybitny polski petrograf i mineralog, organizator instytucji naukowych, nauczyciel akademicki.

W ubiegłym roku Kapituła przyznała Medal prof. dr. hab. inż. Andrzejowi Maneckiemu. Składamy Panu Profesorowi serdeczne gratulacje. Mamy nadzieję na zamieszczenie obszerniejszej relacji z wręczenia Medalu.



Prof. dr. hab. inż. Andrzej Manecki
(Akademia Górniczo-Hutnicza)

Informacje ze świata



Prof. dr. hab. Ewa Słaby
(Polska Akademia Nauk)

W bieżącej kadencji funkcję Prezydenta European Mineralogical Union (EMU) objęła pani prof. dr. hab. Ewa Słaby (Instytut Nauk Geologicznych Polska Akademia Nauk).

Gratulujemy !



Członkiem Komisji medalu IMA - the IMA Medal for Excellence in Mineralogical Research na kadencję 2021-2024 został prof. dr. hab. inż. Tomasz Bajda (prezes PTMin w poprzedniej kadencji).

Gratulacje!



Prof. dr. hab. inż. Tomasz Bajda
(Akademia Górniczo-Hutnicza)





Nadchodzące wydarzenia

Niewątpliwie najważniejszym tegorocznym wydarzeniem dla całej społeczności związanej z naukami mineralogicznymi jest konferencja 3rd European Mineralogical Conference.



Wydarzenie to było pierwotnie planowane w ubiegłym roku jednak z uwagi na szalejącą na świecie pandemię wirusa Covid-19 konferencja odbędzie się w tym roku. W imieniu komitetu organizacyjnego przypominamy, że nowy planowany termin konferencji to 29 sierpnia - 2 września, 2021.

Przypominamy, że European Mineralogical Conference 2020 to konferencja organizowana przez Polskie Towarzystwo Mineralogiczne we współpracy z innymi europejskimi towarzystwami mineralogicznymi. Bieżące informacje o konferencji można znaleźć na stronie [www: https://emc2020.ptmin.eu](https://emc2020.ptmin.eu) oraz facebook'u: <https://www.facebook.com/emc2020ptmin>.

Jak dołączyć do PTMin?

Nic prostszego! Wystarczy wypełnić deklarację członkowską poprzez formularz dostępny na stronie [www: http://ptmin.pl/pl/join](http://ptmin.pl/pl/join) i zadeklarować opłacanie rocznych składek, których wysokość wynosi 50 zł w przypadku studentów i 100 zł w przypadku zwykłych członków. Składka obejmuje prenumeratę czasopisma Elements oraz dostęp do elektronicznej wersji czasopisma Mineralogia. Członkowie mają również zagwarantowaną zniżkową opłatę za udział w konferencjach organizowanych przez PTMin.



Kontakt

Wszystkie osoby, które chciałyby zaangażować się w przygotowywanie Biuletynu zapraszamy do kontaktu. Jeżeli masz jakieś ciekawe informacje związane z naukami mineralogicznymi, dokonałaś/eś interesującego odkrycia, czy też opublikowałaś/eś artykuł, który powinien zostać tutaj zaprezentowany/zareklamowany?

Napisz do nas:
biuletyn.ptmin.knm@gmail.com

Zespół redakcyjny Biuletynu



Redaguje zespół w składzie:

Jakub Kierczak (red. nacz.)
Janusz Janeczek
Monika Kusiak
Marek Michalik
Anna Pietranik